

บทที่ 4

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัย ผลที่ได้มีดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจของนักศึกษามหาวิทยาลัยต่อการเข้าศึกษาต่อในระดับ
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามปลายเปิด

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบ

ตารางที่ 2 จำนวนของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม สาขา และสถานภาพการเป็นนักศึกษา

สาขา	จำนวนนักศึกษาภาคปกติ	จำนวนนักศึกษาพิเศษ	รวม
เทคโนโลยีทางการศึกษา	9	28	37
จิตวิทยาการศึกษา	16	-	16
การวัดและประเมินผลการศึกษา	7	-	7
บริหารการศึกษา	-	25	25
หลักสูตรและการสอน	5	-	5
การประถมศึกษา	7	24	31
วิทยาศาสตร์ศึกษา	7	-	7
การแนะแนวและการให้คำปรึกษา	17	-	17
รวม	68	77	145

ตารางที่ 3 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพการทำงาน

ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน(คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	65	47.8
หญิง	71	52.2
อายุ		
21-25 ปี	40	29.4
26-30 ปี	35	25.7
31-35 ปี	27	19.9
36-40 ปี	19	14.0
40 ปีขึ้นไป	15	11.0
สถานภาพการทำงาน		
ยังไม่ได้ทำงาน	14	10.3
รับราชการในสถาบันการศึกษา	88	64.8
รับราชการในหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่สถาบันการศึกษา	23	16.9
ทำงานเอกชน	7	5.1
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	4	2.9

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจของนักศึกษามหาวิทยาลัยต่อการเข้าศึกษาต่อในระดับ
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนร้อยละของการให้ลำดับความสำคัญ ในปัจจัยด้านความมุ่งหมายทางการศึกษาต่อ

ปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจในการเข้าศึกษา	ลำดับความสำคัญ (ร้อยละ)								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
ด้านความมุ่งหมายทางการศึกษาต่อ									
ต้องการสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท	22.0	6.8	9.6	2.0	12.4	7.5	14.4	8.9	-
ต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก	9.6	.7	-	1.4	2.0	2.0	4.1	15.8	44.1
ต้องการพัฒนาศักยภาพของตนเอง	24.8	24.1	10.3	10.3	6.9	4.1	4.1	1.3	-
ต้องการศึกษาความรู้ด้านวิชาการใหม่ ๆ ที่ทันสมัย	8.2	13.8	20.0	15.9	7.6	11.0	5.5	2.1	-
ต้องการความรู้เพิ่มเติมในสาขาที่ตนสนใจเป็นพิเศษ	6.8	6.9	11.0	12.4	11.0	13.1	17.9	4.1	1.4
ต้องการนำความรู้ที่ได้ไปใช้ปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น	9.6	13.1	11.7	17.2	13.8	6.9	4.1	4.1	2.0
ต้องการใช้คุณวุฒิหรือความรู้ในการเลื่อนตำแหน่งหรือ									
ปรับอัตราเงินเดือน	4.8	3.4	2.0	2.8	7.6	5.5	8.9	26.2	19.3
ต้องการนำความรู้ที่เรียนในระดับสูงมาช่วยพัฒนาสังคม	2.0	3.4	7.6	11.0	15.2	15.2	15.9	9.7	2.1
ต้องการมีความรู้ ความสามารถเพิ่มขึ้น	14.5	13.8	12.4	10.3	8.9	13.8	7.6	2.8	0.7

จากตารางที่ 4 แสดงปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจของ นักศึกษามหาวิทยาลัยต่อการเข้าศึกษาในระดับปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ด้านความมุ่งหมายทางการศึกษาต่อ พบว่า ปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจที่มีความสำคัญลำดับแรกคือ ต้องการพัฒนาศักยภาพของตน ต้องการสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท และต้องการมีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น ส่วนลำดับรองลงมาคือ ต้องการศึกษาค้นคว้าความรู้ด้านวิชาการใหม่ ๆ ที่ทันสมัย และลำดับสุดท้ายคือ ต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนร้อยละของการให้ลำดับความสำคัญ ในปัจจัยด้านเหตุผลส่วนตัว

ปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจในการเข้าศึกษา	ลำดับความสำคัญ (ร้อยละ)								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
ด้านเหตุผลส่วนตัว									
ต้องการให้ผู้อื่นเห็นคุณค่า และความสามารถ	7.6	11.7	15.2	8.3	12.4	8.9	4.8	5.5	4.8
ต้องการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในการทำงาน	23.4	26.2	11.7	8.9	9.7	3.4	-	1.4	-
ต้องการรู้จักเพื่อนหลาย ๆ หน่วยงานเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์	3.4	8.9	11.7	16.6	12.4	6.2	13.1	5.5	1.3
ต้องการเปลี่ยนสายงานอาชีพใหม่	3.4	3.4	4.8	4.1	5.5	6.9	6.2	8.9	31.0
ต้องการปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตเพื่อแสดงถึงความรู้ถึงศักยภาพของตนเอง และวงศ์ตระกูล	13.1	8.9	8.2	7.6	8.9	10.3	8.2	9.7	6.9
ต้องการรู้จักบุคคลในแวดวงการศึกษามากขึ้น	0.7	6.2	8.3	8.9	6.9	8.9	19.3	13.8	5.5
ต้องการเรียนเพื่อให้เกิดทักษะเพื่อนฝูง	0.7	2.1	3.4	4.8	6.2	14.5	11.7	20.7	13.1
ต้องการให้เป็นที่ยอมรับของเพื่อนร่วมงานและสังคม	2.8	6.2	11.0	11.0	13.8	13.1	10.3	6.2	6.9
ต้องการความรู้ และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์จากมหาวิทยาลัย	29.7	11.7	8.9	9.7	4.8	5.5	2.1	3.4	2.1

จากตารางที่ 5 แสดงปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจของ นักศึกษามหาวิทยาลัยต่อการเข้าศึกษาในระดับปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ด้านเหตุผลส่วนตัว พบว่า ปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจที่มีความสำคัญลำดับแรกคือ ต้องการปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตเพื่อแสดงถึงความมีเกียรติแก่ตนเองและวงศ์ตระกูล และ ต้องการความรู้ และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์จากมหาวิทยาลัย ส่วนลำดับรองลงมาคือ ต้องการเสริมสร้างความมั่นใจในการทำงาน และลำดับสุดท้ายคือ ต้องการเปลี่ยนสายงานอาชีพใหม่

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนร้อยละของการให้ลำดับความสำคัญ ในปัจจัยด้านหลักสูตรหรือสาขาวิชา

ปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจในการเข้าศึกษา	ลำดับความสำคัญ (ร้อยละ)									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ด้านหลักสูตรหรือสาขาวิชา										
สาขาที่เปิดสอนตรงกับสาขาที่เรียนมาในระดับปริญญาตรี	14.5	6.2	3.4	3.4	4.1	2.8	2.8	9.7	6.9	<u>17.2</u>
สาขาวิชาที่เปิดสอนสอดคล้องกับลักษณะกับงานที่ทำประจำ	<u>33.1</u>	13.8	8.3	4.8	1.4	2.8	5.5	1.3	2.8	0.7
หลักสูตรวิชาที่เปิดสอนตรงกับความสามารถและความถนัด	8.3	<u>25.5</u>	12.4	8.9	6.2	11.0	5.5	2.8	-	1.4
สาขาที่เปิดสอนกำลังได้รับความนิยมเป็นที่ต้องการของสังคม	1.4	4.8	9.7	9.7	8.9	11.0	<u>13.1</u>	9.7	5.5	0.7
หลักสูตรหรือสาขาวิชาที่ศึกษาอยู่สามารถสร้างชื่อเสียงและความก้าวหน้าแก่ตนเองได้	2.8	9.7	13.1	<u>14.5</u>	13.0	10.3	7.6	6.2	0.7	0.7
หลักสูตรหรือสาขาที่ศึกษาสามารถส่งเสริมความก้าวหน้าในงานที่ทำประจำ	4.8	13.1	<u>19.3</u>	15.9	8.9	6.9	4.1	3.4	2.1	0.7
มหาวิทยาลัยเปิดสอนในสาขาที่ผู้เรียนต้องการ	11.7	7.6	4.8	8.3	<u>13.8</u>	11.7	11.0	5.5	3.4	2.8
สาขาที่ศึกษาสามารถสำเร็จการศึกษาได้ไม่ยากจนเกินไป	1.4	0.7	2.8	5.5	5.5	4.8	8.3	<u>16.6</u>	15.9	10.3
สาขาที่ศึกษาอยู่จะทำให้สามารถได้งานที่ดีกว่าเดิม	1.4	3.4	6.9	8.9	<u>13.1</u>	9.7	9.7	8.9	11.0	2.8
สาขาที่เรียนเมื่อสำเร็จการศึกษาจะทำให้มีรายได้สูงขึ้น	0.7	0.7	-	-	3.4	2.8	5.5	7.6	<u>21.4</u>	20.0

จากตารางที่ 6 แสดงปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจของ นักศึกษามหาวิทยาลัยต่อการเข้าศึกษาในระดับปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตด้านหลักสูตรหรือสาขาวิชา พบว่า ปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจที่มีความสำคัญลำดับแรกคือ หลักสูตรหรือสาขาที่เปิดสอนสอดคล้องกับลักษณะงานที่ทำประจำ ส่วนลำดับรองลงมาคือ หลักสูตรหรือสาขาวิชาที่เปิดสอนตรงกับความสามารถ และความถนัด และลำดับสุดท้ายคือ หลักสูตรหรือสาขาวิชาที่เปิดสอนตรงกับสาขาที่เรียนมาในระดับปริญญาตรี

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนร้อยละของการให้ ลำดับความสำคัญ ในปัจจัยด้านบทบาทคณะหรือมหาวิทยาลัย

ปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจในการเข้าศึกษา ด้านบทบาทคณะ/มหาวิทยาลัย	ลำดับความสำคัญ (ร้อยละ)								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
คณะ/มหาวิทยาลัยมีมาตรฐาน และความพร้อม									
ในการจัดการศึกษา	19.3	22.0	8.3	8.9	7.6	3.4	3.4	4.1	2.1
คณะ/มหาวิทยาลัยมีบรรยากาศและสภาพแวดล้อมน่าเรียน	4.8	7.6	13.8	6.9	6.2	6.2	10.3	17.2	4.8
มีความศรัทธาในชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยแห่งนี้	17.9	17.9	10.3	11.0	4.8	5.5	5.5	4.8	0.7
คณะ/มหาวิทยาลัยมีระบบการจัดการศึกษาที่ดีมีประสิทธิภาพ	6.2	7.6	13.8	13.8	12.4	8.3	9.7	2.8	2.1
คณะ/มหาวิทยาลัยมีความทันสมัยทางวิชาการ									
และมีการพัฒนาอยู่เสมอ	3.4	4.1	11.7	17.2	13.1	13.1	8.3	3.4	3.4
คณะ/มหาวิทยาลัยเป็นศูนย์รวมวิทยาการใหม่ ๆ	7.6	7.6	6.2	7.6	10.3	19.3	10.3	6.9	2.1
คณะ/มหาวิทยาลัยมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป	12.4	6.9	7.6	10.3	10.3	11.0	13.8	6.2	0.7
คณะหรือมหาวิทยาลัยมีส่วนช่วยในการสร้างสรรค์ความ									
เจริญแก่สังคม	3.4	5.5	4.8	3.4	12.4	10.3	11.7	26.2	2.8
เคยเป็นศิษย์เก่าของมหาวิทยาลัยแห่งนี้มาก่อน	5.5	2.1	4.8	-	0.7	-	1.4	1.4	27.6

จากตารางที่ 7 แสดงปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจของ นักศึกษามหาวิทยาลัยต่อการเข้าศึกษาในระดับปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ด้านบทบาทคณะหรือมหาวิทยาลัย พบว่า ปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจที่มีความสำคัญลำดับแรกคือ คณะหรือมหาวิทยาลัยมีมาตรฐาน และความพร้อมในการจัดการศึกษา คณะหรือมหาวิทยาลัยมีบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมน่าเรียน ส่วนลำดับรองลงมาคือ คณะหรือมหาวิทยาลัยมีบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมน่าเรียน ลำดับสุดท้ายคือ เคยเป็นศิษย์เก่าของมหาวิทยาลัยแห่งนี้มาก่อน

ตารางที่ ๘ แสดงจำนวนร้อยละของการให้ลำดับความสำคัญ ในปัจจัยด้านอาจารย์ผู้สอน

ปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจในการเข้าศึกษา ด้านอาจารย์ผู้สอน	ลำดับความสำคัญ (ร้อยละ)								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
คณาจารย์มีผลงานวิชาการที่เป็นประโยชน์และเป็นที่ ยอมรับในวงการศึกษา	17.9	12.4	8.3	8.3	4.1	6.2	7.6	9.7	3.4
คณาจารย์มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางการศึกษา	15.9	22.8	15.2	8.3	2.8	2.8	4.8	2.8	-
คณาจารย์มีระบบการทำงานเป็นทีมที่นำเลื่อมใสและน่าเชื่อถือ	4.1	8.3	9.7	6.2	9.7	11.7	10.3	5.5	6.9
คณาจารย์มีความสามารถและผลงานทางวิชาการที่ดี	9.7	7.6	13.1	12.4	9.7	8.3	7.6	5.5	2.1
คณาจารย์มีบุคลิกภาพและอัธยาศัยดี	7.6	3.4	7.6	8.3	5.5	8.9	8.9	9.7	13.8
คณาจารย์มีวิถีการสสอนที่มีประสิทธิภาพ	4.1	6.9	9.7	9.7	20.0	11.0	6.9	7.6	2.8
คณาจารย์มีความรู้ ความชำนาญ ตรงกับสาขาที่สอน	11.0	10.3	8.9	12.4	8.3	6.9	8.3	2.8	3.4
คณาจารย์มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษาในภูมิภาคแห่งนี้	6.9	6.9	4.1	6.9	12.4	4.8	10.3	8.9	12.4
คณาจารย์มีการพัฒนาความรู้และผลงานตนเองอยู่เสมอ	3.4	3.4	4.8	3.4	6.9	10.3	4.3	13.8	12.4

จากตารางที่ 8 แสดงปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจของ นักศึกษามหาวิทยาลัยต่อการเข้าศึกษาในระดับปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ด้านอาจารย์ผู้สอน พบว่า ปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจที่มีความสำคัญลำดับแรก คือ คณะอาจารย์มีผลงานวิชาการที่เป็นประโยชน์ และเป็นที่ยอมรับในวงการศึกษา ส่วนลำดับรองลงมาคือ คณะอาจารย์มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางการศึกษา และลำดับสุดท้ายคือ คณะอาจารย์มีบุคลิกภาพ และอัธยาศัยดี

ตารางที่ 9 แสดงจำนวนร้อยละของการให้ลำดับความสำคัญ ในปัจจัยด้านทั่วไป

ปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจในการเข้าศึกษาด้านทั่วไป	ลำดับความสำคัญ (ร้อยละ)						
	1	2	3	4	5	6	7
คำหน่วยกิตและค่าเล่าเรียนอยู่ในขอบเขตที่สามารถจะเข้าศึกษาได้	14.5	22.1	22.8	7.6	5.5	5.5	-
บิดามารดาหรือผู้อุปการะสนับสนุนให้มาศึกษาต่อ	9.7	10.3	7.6	11.0	16.6	4.8	3.4
หน่วยงานที่สังกัดอยู่ต้องการให้ศึกษาต่อ	2.1	6.9	10.3	15.2	6.2	10.3	9.7
มหาวิทยาลัยอยู่ใกล้ภูมิลำเนา	42.1	15.2	8.9	6.2	3.4	3.4	1.4
ได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ของมหาวิทยาลัยแห่งนี้							
ให้มาศึกษาต่อ	1.4	3.4	4.1	7.6	9.7	11.7	14.5
ศิษย์เก่าของมหาวิทยาลัยได้แนะนำให้มาศึกษาต่อ	0.7	8.3	9.7	13.1	8.9	8.3	7.6
การสมัครเข้าศึกษาไม่จำกัดสาขาความรู้ในระดับปริญญาตรี	11.0	14.5	9.7	8.3	6.2	6.2	9.7

จากตารางที่ 9 แสดงปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจของ นักศึกษามหาวิทยาลัยต่อการเข้าศึกษาในระดับปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ด้านทั่ว ๆ ไป พบว่า ปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจที่มีความสำคัญลำดับแรก คือ มหาวิทยาลัยอยู่ใกล้ภูมิลำเนา และการสมัครเข้าศึกษาไม่จำกัดสาขาความรู้ในระดับปริญญาตรี ส่วนลำดับรองลงมาคือ ค่าหน่วยกิต และค่าเล่าเรียนอยู่ในขอบเขตที่สามารถจะเข้าศึกษาได้ และลำดับสุดท้ายคือได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ของมหาวิทยาลัยแห่งนี้ให้มาศึกษาต่อ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย ปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจของนักศึกษามหาวิทยาลัยต่อการเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น สามารถอภิปรายได้ดังนี้

1. ปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจในการเข้าศึกษาในด้านความมุ่งหมายทางการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัย โดยส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับ ความต้องการพัฒนาศักยภาพของตนเอง ต้องการสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท ต้องการมีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้นเป็นลำดับแรก ซึ่งตรงกับความต้องการในขั้นสูงสุดของมาสโลว์ คือความต้องการเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง (Self-Actualization Need) เป็นกระบวนการที่จะพัฒนาตนเองที่ไม่สิ้นสุด ตลอดเวลาที่มีชีวิตอยู่ ซึ่งสอดคล้องกับกับผลของการวิจัยของ อัครวิชิต ทิฆะกฤษสกุล (2530) ที่พบว่าแรงจูงใจของนิสิตบัณฑิตศึกษาต่อการเข้าศึกษาระดับปริญญาโทอยู่ในระดับมากที่สุด 3 อันดับแรกคือ ความต้องการความสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท ต้องการความรู้ใหม่ ๆ ไปใช้ในงานที่จะปฏิบัติต่อไป และต้องการความรู้วิชาการใหม่ ๆ ที่ทันสมัย นอกจากนี้ปัจจัยที่นักศึกษาที่นักศึกษาให้ความสำคัญลำดับรองลงมาในด้านความมุ่งหมายทางการศึกษาต่อ คือ ต้องการศึกษาค้นคว้าความรู้ด้านวิชาการใหม่ ๆ ที่ทันสมัย และลำดับต่อมาคือ ต้องการนำความรู้ที่ได้ไปใช้ปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้นสอดคล้องกับการวิจัยของ แมคคิลแลนด (McClelland, 1961) ที่ทำการวิจัยในเรื่องความต้องการความสำเร็จพบว่า ผู้ที่ประสบความสำเร็จสูงทั้งหลายมีลักษณะดังนี้ มีความรับผิดชอบสูง แสวงหาโอกาสเพื่อจะได้มีโอกาสในการรับผิดชอบแก้ไขปัญหามีอยู่ พวกนี้จะมีความปรารถนาจะกระทำการต่าง ๆ ให้ดีขึ้นกว่าเดิมอยู่เสมอ และปัจจัยที่ให้ความสำคัญเป็นลำดับสุดท้าย คือ ต้องการสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเอก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดพื้นฐานของมาสโลว์ที่ได้กล่าวไว้ว่า การที่คนจะเปลี่ยนความต้องการจากระดับต่ำไปสู่ระดับสูงได้นั้น ความต้องการในระดับต่ำจะต้องได้รับการตอบสนองก่อน

2. ปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจในการเข้าศึกษาในด้านเหตุผลส่วนตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัย โดยส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในปัจจัย ต้องการความรู้ และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์จากมหาวิทยาลัย ต้องการปริญญาศาสตรมหาบัณฑิตเพื่อแสดงถึงควมมีเกียรติแก่ตนเอง และวงศ์ตระกูล เป็นลำดับแรก ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์กล่าวถึงความต้องการที่รู้สึกว่าคุณค่าของตัวเอง (Esteem Need) เป็นความต้องการขั้นสูง ได้แก่ ต้องการที่จะประสบความสำเร็จ มีชื่อเสียงเกียรติยศ ลำดับรองลงมาคือ ต้องการเสริมสร้างความมั่นใจในการทำงาน และลำดับต่อมาที่เป็นปัจจัยคือ ต้องการให้ผู้อื่นเห็นคุณค่าและความสามารถ ซึ่งเป็น

ความต้องการทางสังคม (Social Needs) เป็นการได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น ซึ่งการวิจัยของ สุรกุล เจนอบรม (2530) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาถึงความต้องการ และความสนใจ ด้านการศึกษาต่อเนื่องของข้าราชการไทย ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการส่วนใหญ่สนใจศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอกตามลำดับ เหตุผลของการศึกษาต่อเพราะว่า เห็นว่าปริญญาบัตรยังคงมีความจำเป็นสำหรับความก้าวหน้าในชีวิตราชการ และปัจจัยที่ทำให้ความสำคัญเป็นลำดับสุดท้ายคือ ต้องการเปลี่ยนสายงานอาชีพใหม่ สอดคล้องกับลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ตามทฤษฎีของมาสโลว์ในขั้นความต้องการความมั่นคงปลอดภัย (Safety and Security Needs) คือมนุษย์จะแสวงหาทางทำให้ตนปลอดภัยจากอันตรายต่าง ๆ ขณะเดียวกันก็จะแสวงหาความมั่นคงในชีวิต และทรัพย์สินและการทำงาน ดังนั้น ปัจจัยที่ต้องการเปลี่ยนสายงานใหม่จึงให้ความสำคัญเป็นลำดับสุดท้าย

3. ปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจในการเข้าศึกษา ในด้านหลักสูตรหรือสาขาวิชา นักศึกษามัธยมศึกษาโดยส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในปัจจัยที่ สาขาวิชาที่เปิดสอน สอดคล้องกับลักษณะงานที่ทำประจำ ลำดับรองลงมาก็คือ หลักสูตรวิชาที่เปิดสอนตรงกับความสามารถและความถนัด และปัจจัยที่ให้ความสำคัญในลำดับถัดมา คือ หลักสูตรหรือสาขาวิชาที่ศึกษาสามารถส่งเสริมความก้าวหน้าในงานที่ทำประจำ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่มีวัตถุประสงค์ที่จะพัฒนาความรู้ ความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชา (ทบทวนมหาวิทยาลัย, 2524) หลักสูตรที่ดีย่อมสามารถสร้างผลผลิตที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคม สถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่พัฒนาหลักสูตรให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และเป็นหลักสูตรที่สนองความต้องการของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาค้น (สิปปนนท์ เกตุทัต และคณะ, 2522) และปัจจัยที่สำคัญเป็นลำดับสุดท้ายคือ สาขาที่เปิดสอนตรงกับสาขาที่เรียนมาในระดับปริญญาตรี เพราะว่ามีนักศึกษาที่เข้ามาศึกษาต่อนั้น ต้องการที่จะนำความรู้มาใช้ในการทำงานที่ทำในปัจจุบันให้มีความก้าวหน้า และสามารถพัฒนาการทำงานได้

4. ปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจในการเข้าศึกษาในบทบาทคณะ หรือมหาวิทยาลัยนักศึกษามัธยมศึกษาโดยส่วนใหญ่ให้ความสำคัญ ในปัจจัยคณะหรือมหาวิทยาลัยมีมาตรฐานและความพร้อมในการจัดการศึกษา และมีความศรัทธาในชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย เป็นลำดับแรก ปัจจัยที่ให้ความสำคัญในลำดับรองลงมาก็คือ คณะหรือมหาวิทยาลัยมีระบบการจัดการศึกษาที่ดีมีประสิทธิภาพ เจือจันทร์ จงสถิตอยู่ (2525) ได้กล่าวถึง ปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการศึกษา ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้คือ สถานภาพเศรษฐกิจและสังคม ทุนทรัพย์ ภูมิสำเนา รวมถึงคุณภาพของ

การจัดการศึกษา และความมีชื่อเสียงของสถานศึกษา เป็นผลให้บุคคลมีแรงจูงใจในการเลือกเข้าศึกษาต่อต่างกัน และปัจจัยที่ให้ความสำคัญเป็นลำดับสุดท้ายคือ เคยเป็นศิษย์เก่าของมหาวิทยาลัยแห่งนี้มาก่อน

5. ปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจในการเข้าศึกษา ในด้านอาจารย์ผู้สอนนักศึกษามัธยมศึกษา โดยส่วนใหญ่ให้ความสำคัญต่อปัจจัย ด้านคณาจารย์มีผลงานวิชาการที่เป็นประโยชน์ และเป็นที่ยอมรับในวงการศึกษา ปัจจัยที่ให้ความสำคัญในลำดับรองลงมาคือ คณาจารย์มีความเชี่ยวชาญทางการศึกษา และลำดับถัดมาคือ คณาจารย์มีความสามารถ และผลงานทางวิชาการที่ดี ดังที่ วิจิตร ศรีสอาน (2518) ได้กล่าวไว้ว่า คณาจารย์เป็นปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้สถาบันอุดมศึกษามีคุณภาพทางวิชาการ การประเมินมาตรฐานการศึกษาของสถาบันจึงยึดเกณฑ์ว่า ต้องมีคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ เพียบพร้อมทั้งด้านปริมาณ และความสามารถ ความมีชื่อเสียงของสถาบันอุดมศึกษาจึงเกี่ยวพันกับคุณภาพของอาจารย์ จากการศึกษาของ ฮาร์ตเน็ตและเคทซ์ (Hartnett and Katz, อ้างถึงใน สุกัญญา สุวรรณาคินทร์, 2535) พบว่า ความสัมพันธ์ทางวิชาการระหว่างอาจารย์ และ นักศึกษามัธยมศึกษา กับนักศึกษามัธยมศึกษา ในทัศนะของนักศึกษาส่วนใหญ่ ถือว่ามีความสำคัญที่สุดต่อคุณภาพของประสบการณ์ที่ได้รับของนักศึกษา และนักศึกษาจำนวนมาก ระบุว่าได้รับความผิดหวังในประสบการณ์ที่ได้รับขณะศึกษาอยู่ในมัธยมศึกษา และโคแกน (Cogan, 1975) พบว่า ความสัมพันธ์ที่เป็นมิตร ระหว่างอาจารย์ และนักศึกษาจะทำให้การเรียนของนักศึกษาดีขึ้น ความศรัทธาในตัวอาจารย์จะช่วยให้นักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน และปัจจัยที่ให้ความสำคัญเป็นลำดับสุดท้ายคือ คณาจารย์มีบุคลิกภาพและอัธยาศัยดี

6. ปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจในการเข้าศึกษาในด้านทั่วไป นักศึกษามัธยมศึกษา โดยส่วนใหญ่ให้ความสำคัญต่อปัจจัยที่ มหาวิทยาลัยอยู่ใกล้ภูมิลำเนา และการสมัครเข้าศึกษา ไม่จำกัดสาขาความรู้ในระดับปริญญาตรี ปัจจัยที่ให้ความสำคัญลำดับรอง คือ ค่าหน่วยกิต และค่าเล่าเรียนอยู่ในขอบเขตที่สามารถจะเข้าศึกษาได้ และในลำดับสุดท้ายคือ ได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ของมหาวิทยาลัยแห่งนี้ให้มาศึกษาต่อ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามปลายเปิด

ปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจของนักศึกษามหาวิทยาลัยต่อการเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาศึกษา ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น พอสรุปได้ดังนี้

ในด้านความมุ่งหมายทางการศึกษามีปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อคือ ต้องการนำความรู้ที่ได้ไปใช้สอนเพื่อนร่วมงาน ผู้ใกล้ชิด ต้องการเป็นที่ยอมรับของสังคม ต้องการคุณภาพชีวิต และต้องการรับพระราชทานปริญญาบัตรจากในหลวง

ในด้านเหตุผลส่วนตัว มีปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจในการศึกษาเข้าศึกษาต่อคือ ต้องการเปลี่ยนบรรยากาศจากสภาพการทำงานในหน่วยงานมาศึกษาหาความรู้ ต้องการหลีกเลี่ยงความไม่ยุติธรรมในหน่วยงาน เพื่อระบบงานและผู้ร่วมงานจึงต้องการศึกษาต่อเพื่อพักจากการทำงานและเพื่อหาทางแก้ไข เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีและเป็นที่เชื่อถือของผู้ใต้บังคับบัญชา

ในด้านหลักสูตรหรือสาขาวิชา มีปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อคือ เพื่อศึกษาหาความรู้ใหม่ในสาขาวิชาอื่น หลักสูตรหรือสาขาที่เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงาน ใช้กับผู้ใกล้ชิดและครอบครัว ทำให้เกิดประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม

ในด้านบทบาทคณะหรือมหาวิทยาลัย มีปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อคือ มหาวิทยาลัยตั้งอยู่ศูนย์กลางความเจริญของภูมิภาคจะได้มีโอกาสที่ดีในการศึกษาเพิ่มเติมในหลายด้าน รับราชการที่มหาวิทยาลัยแห่งนี้มานานเกิดความรักและผูกพัน

ในด้านอาจารย์ผู้สอน มีปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อ คือ คณะอาจารย์มีความสนใจที่จะพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาในหน่วยงานอย่างจริงจัง

และในด้านปัจจัยด้านทั่ว ๆ ไปคือต้องการทดลองความรู้ของตนเองในการสอบเข้ามหาวิทยาลัยในระดับปริญญาโท เพราะในระดับปริญญาตรีสอบไม่ได้ และเป็นความใฝ่ฝันที่จะเรียนในมหาวิทยาลัยแห่งนี้